

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av panelmålning efter Veronese

Linderson, Hans

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2014). *Dendrokronologisk analys av panelmålning efter Veronese*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2014:54). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

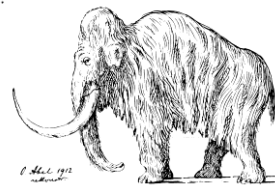
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

25 sept. 2014

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2014:54
Hans Linderson
**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV PANELMÅLNING EFTER
VERONESE**

Uppdragsgivare: Lars Widenfalk Östby 307, 841 97 Erikslund
(kontaktperson:Lars@widenfalk.com)

Område: Nuvarande placering, Erikslund, Medelpad **Prov nr:** 56018 **Antal sågprov:** 1

Dendrokronologiskt objekt: Målad panel i ett stycke, radiärt uttaget

Resultat:

Dendro nr:	Trädslag	Antal år; 1 radier om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)
56018	Ek	187;2	Ej Sp	1692	E 1702

Kommentarer till ovanstående tabell

Yttersta årsring på panelen dateras till år 1692. För att beräkna avverkningstiden så används splintstatistik och andra faktorer. Eftersom splinten saknas helt så måste man lägga till dateringen av yttersta årsring minst tio år. Virket är således **avverkat efter år 1702**. Trädet har vuxit i området **Westfalen till Ardennerna** (eller något mer allmänt beskrivet, västra Tyskland till sydöstra Belgien). Rhen, Wessner eller de Belgiska flodsystemen är de rimliga kandidaterna för virkets transport.

Årsringarna i panelen täcker tiden 1406-1692. Trädets groddår beräknas till första halvan av 1300-talet och dess egenålder nära 400 år. Trädet har vuxit i ett slutet bestånd. En ökad tillväxt uppvisas i de yngsta årsringarna vilket tyder på att man har börjat skogsavverka i området efter år 1670.

Diskussion

I princip kan avverkningen ha skett hundratals år efter år 1702 men mer troligt högst några tiotal år efter. "Panelmakaren" har nog tagit bort den mer lättvittrade splintveden men sannolikt så lite som möjligt av kärnveden. Detta indikeras också av att den yttersta årsringen löper parallellt med panelens kant. **Min bedömning är därför att den mest sannolika tidpunkten för avverkningen av trädet är år 1710 till 1730**. För att bestämma när målningen gjordes måste man beakta torkningstid och risken för att man återanvänt virket.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendronummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan kors-dateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd, hårt sågade/huggna virke), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se, Tel: 046-2227891